

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quam in certo patre sint, quanq[ue] degeneres esse soleant illegitime nati
cap. xxvi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

nulli mortalium explorata satis esse possit, aut planè cerò
 ta uxoris continentia, quemadmodum de Psyllis, & Cel
 tis quidam perhibent. Non. n. est nostris Medoacis, aur
 Pado, siue Athesi, uel Mintio, aut ullis usquam fluminis
 bus reliquis, quod olim dicitur fuisse Rheno ingenium:
 quem ferunt pusillos Celtarum infantulos in suas undas
 coniectos, si polluta esset matris pudicitia, tanquam im
 puros rapidis mox uorticibus absorbere solitum: ædiò
 tos uero legitima foetura ueluti sinu complexos placidò
 do alueo sustinere: inq; trepidantes parentum manus, eos
 tanquam è balneo reddere, salute infantis maternæ pu
 dicitæ testimonium perhibente. Psyllorum quoq; genti
 in Lybia idem ferriè experimentum legitimus fuisse, qd
 Celtis in Gallia, discrimine licet diuerso. Mos. n. fuit illis
 genitos statim infantibus serpentibus oblicere: eoru inq;
 indicio experiri coniugum pudicitiam: si serpentes eos
 ipsos filios, sicut & parètes innoxii fugerent. Alium quoq;
 que morem superioris Lybiæ populis in dignoscendi
 liberis tradit Aristoteles, quem hic nunc animi causa refe
 rendum putauit. Dicit. n. qua ratione apud illos, quò mu
 lieres essent communes, certos tamen liberos parentes
 agnoscerent. Asserit namq; eos infantibus suos secundum
 diuersas similitudines, ut cuiq; similis quisque erat, inter
 se partiri solitos atq; alere pro suis. Sunt. n. mulieres in il
 lis regionibus ceu equæ, boues, canesq; in nostro cœ
 lo, quarum ea fere natura est, ut simillimos genitoribus
 foetus ædant. Sed & aquila experimētum de filiis facit. si
 ueri sint, an degeneres: quippe quæ pullos suos, quicūq;
 aduersos solis radios acie oculorum perferre possunt,
 nutrit, & educat pro suis: qui autem perferre nequeant, ut
 nothos eiicit, atq; contemnit. At qui modo nostris paren
 tibus nullum certius esse potest suæ prolis indicium, qd
 sit (iuxta uulgi sermonem) intra limen, laresq; nata.

Quam incerto patre sint qd q; degeneres esse so
 leant illegitime natu. Cap. XX VI.

DE PVDICITIA MATRIMONII.

Verum si liberi, qui ex honestis, & legitimis stupri-
 tis procreantur, uix certi haberi possunt: quanto
 incertiores censendi, qui extra matrimonium ex
 concubinis illegitime concepti domi forisue pro filiis
 nutriuntur: Nam quū tu suscipiendæ prolis gratia uxorē
 re relicta ingrederis ad extraneam: qui scis, an à te sit, an
 ab uxore sterilitas? Si à te ea culpa fuerit: quid acta agis?
 Orbis quicquid agas morieris: & si fallax meretricis in-
 genium, uel per supposititios partus, uel procuratā clausu-
 culum & aliunde foetoram pariat potius hostem tibi, q̄
 filium: quem tu postmodum ueluti simplex curricula,
 credulus foueas, atq; enutrias pro tuo. Heu nescius, q̄
 (ut est in ueteri prouerbio iactatum) luporum tibi cattu-
 los educas, qui effecti grandiores, te postea, ut imbellem
 ouiculam deglabrent, & lanient. Exploratisimum red-
 dit experientia (absit uerbis inuidia) eos ferē, qui inces-
 tuose, alio uel illegitimo modo nati sunt, flagitiosos, ac
 improbos euadere, atq; semper ad omnem turpitudi-
 nem esse propēiores, quā qui & rite ex legitimo con-
 nubio generantur: & domi ingenua eruditione honeste
 à parentibus educantur. Nec mirum, ad semen quidem
 nata respondent. Hinc est, q̄ hi, qui ita nascuntur, uel eo
 ipso, q̄ sic nati sunt, infames semper habeantur, quasi pat-
 rentum similes euasuri sitit, uel peiores, & iccirco, ueluti
 ad ignominiam, & probrum natis nec sacris initiari, nec
 ingredi curiam, cum cæteris, licet. Quin etiam in gloria,
 atq; degeneres, nullum certum familiæ nomen tenent:
 tantum obest, ut familiæ cuiusquam gloriam auxint, pro-
 pter quod uideris potissimum uelle genuisse. Vnde Py-
 thagoras ille phylosophus eiusmodi filios, qui nō è ma-
 trimonio sacro, & ex optimis parentibus nati essent, in
 disciplinam suam admittere omnino recusabat. Dice-
 bat enim q̄ ut rami, & surculi prauī, tortuosiq; natu-
 ra, quāuis manu tractentur, & emoliantur nunquam ta-
 men redigi ad rectum possunt: sic eos, qui parum nati

honeste, & parum ingenue educati sunt continue hu-
 mum spectare: hoc est uilissima quæq; ministeria suo tã-
 tum animo complecti: nec rectas unquam, aut liberas
 insublime mentes attollere. Item quoque Elei, Piseiq;
 apud quos Olympiorum spectacula solita sunt celebra-
 ri non patiebantur illum ad illud certamen admitti, qui
 parentes, & stirpem generis sui honestam, & omni la-
 be carentem docere non possent. Fertur propterea de
 Pomponio Leto uiro eruditissimo: q; is quum esset Ca-
 labris natus, atque sua ætate fama percelebris, tamen pu-
 dore natalium (nam illegittime natus) pertesus patriam,
 atque parentes quos claros habuit, quasi exul Romæ
 perpetuo uixerit, ubi dissimulata cognatione, & antiqua
 to priori nomine, genesim suam in occulto semper ha-
 buit, malens plane terræ filius (ut aiunt) haberi, quàm no-
 thus: ac obscuris quàm impudicis ac incertis parentibus
 natus. Vulgo autem nasci censeretur, quisquis expellite na-
 scitur, quasi nullus ei possit esse certus pater, cui mater
 sine certa matrimonii lege contigerit. Iccirco uetant legi-
 timæ sanctiones eum esse cuiusquam patris legitimū
 heredem, quem mater illegitime ex uiro alieno conce-
 perit. Et propterea probe factum, ut ex ea incertitudine
 filiorum, non qui pater putatur, filio notho succedat, sed
 tantum mater: q; ea solummodo certa sit mater habenda,
 quæ peperit: pater uero omnino incertus: nec ideo
 ei magis hæres, quàm populus. Extat non illepidum
 Diogenis dictum aduersus adolescentem soluta, et im-
 pudica matre natum, Nam quum is saxa in forum iac-
 ceret. Caue puer, inquit, ne ferias patrem, si populum
 ferias: innuens populi filium censendum esse, quicumq;
 de inupta muliere sit natus.

De legitimo hærede parando absq; for-
 nicatione, Cap. XXVII.